

Assignatura

ECONOMIA DE L'EMPRESA PÚBLICA

Curs	Cicle	Quadrimestre
1994-95	2n	Octubre-Gener

Grup	Professor
Mati	Joaquim Vergés

PROGRAMA

RESUM TEMATIC

Partint de l'idea de que els dos trets diferencials bàsics de les empreses públiques envers les privades són: 1) que en tant que públiques el seu objectiu general de gestió no necessàriament hauria d'esser la maximització dels beneficis; i 2) que freqüentment són utilitzades pels poders polítics per a determinats objectius macroeconòmics o socials, l'assignatura aborda per una banda la qüestió de la definició de criteris socialment òptims de gestió -i d'avaluació d'aquesta gestió des de l'Administració Pública "propietària"- , segons sigui la situació de l'empresa envers els mercats i segons siguin els condicionaments que l'imposa l'Administració, i, per altra banda, s'examina la qüestió de l'eficiència econòmica comparativa observada envers les empreses privades i la qüestió de les relacions Administració-títular / Direcció-de-l'empresa-pública (relacions jeràrquiques, mecanismes de control, fixació d'objectius, utilització d'incetius lligats als resultats de la gestió, ...), tot fent referència al que ens monstren al respecte les investigacions empíriques.

En síntesi, es treballa en primer lloc el que s'anomena usualment **economia normativa** de l'empresa pública, i, en segon lloc, l'**economia positiva** de l'empresa pública; tot precedit de dos capítols de descripció empírica per a centrar els conceptes.

TEMES:

1. TIPOLOGIA DE LES EMPRESSES PÚBLIQUES (EP)

- Països industrialitzats
- Països en vies de desenvolupament

2. CAUSES QUE EXPLIQUEN L'EXISTÈNCIA D'EP A LES ECONOMIES DE MERCAT

3. TEORIA DE L'OPTIM SOCIAL PEL QUE FA AL CRITERI DE GESTIO DE LES EMPRESSES (I)

- Aproximació basada en l'equilibri parcial
- Eficiència de gestió i eficiència d'escala
- Models sobre el comportament dels costos unitaris de les empreses

4. TEORIA DE L'OPTIM SOCIAL PEL QUE FA AL CRITERI DE GESTIO DE LES EMPRESSES (II)

- Aproximació basada en l'Equilibri General
- El criteri d'eficiència basat en el cost marginal, i les condicions necessàries per a la seva validesa.

5. APLICACIONS DE LA TEORIA MARGINALISTA SOBRE EL COMPORTAMENT OPTIM D'UNA EMPRESA

- El topic dels costos mitjos decreixents i de la necessitat de la "subvenció assignativa" per a les EP.
- Casos d'empreses mal dimensionades, i planta de capacitat fixa
- El "problema del pont": casos d'indivisibilitats ex-ante i planta de capacitat fixa ex-post.
- Volumens de servei i preus òptims en el transport públic.
- Preus òptims en casos de produccions amb demanda que presenta períodes punta.
- El cas del monopoli natural.

6. FORMULACIONS MARGINALISTES "SECOND BEST" SOBRE EL CRITERI SOCIALMENT OPTIM DE GESTIO DE LES EMPRESSES

- El plantejament estàndar del "second best" relatiu a EP en competència monopolística.
- El "second best" quan s'introdueixen restriccions sobre els resultats financers a obtenir per les empreses ("preus Ramsey-Boiteaux").

7. ADAPTACIO DE LA TEORIA MARGINALISTA DE L'OPTIM A LES CONDICIONS HABITUALS DE LES ECONOMIES DE MERCAT REALS

- EP que generen externalitats positives
- La necessària consideració de les realitats de: el comerç exterior, l'atur, el sistema fiscal, les intervencions directes del govern sobre les EP i la no existència d'equilibri en els mercats.
- Definició de l'òptim en el cas d'EP per a quines produccions no existeix propiament un mercat

8. CRITERIS DE GESTIO OPTIMA, EN TERMES DE VARIABLES EMPRESARIALS TIPIQUES

- Traducció de les condicions teòriques, segons quina sigui la situació de mercat de les EP.
- El cas de les EP utilitzades -pels poders polítics- per a objectius socials.

9. LA FIXACIÓ D'OBJECTIUS I EL CONTROL DE LA GESTIÓ DE LES EP A LA PRACTICA

- Relacions Directius de l'EP / Administració: el "management" observat a les EP dels països industrialitzats.
- La teoria de l'agència aplicada a la direcció i control de les EP
- La optimització econòmica a la pràctica: Definició d'incentius econòmics eficaços per als directius de les EP.
- El control de la gestió de les EP als diferents països: control governamental, control parlamentari, i d'altres.

10. EFICIENCIA ECONOMICA OBSERVADA

- Les tesis sobre la menor eficiència productiva de les EP
- Les tesis sobre les avantatges potencials de les EP des de la perspectiva macroeconòmica i social.
- Instruments analítics per a mesurar l'eficiència productiva de les empreses.
- Evidència empírica sobre eficiència econòmica comparativa EP / empreses privades

11. LES PRIVATITZACIONS: OBJECTIUS PERSEGUITS, POLITIQUES I RESULTATS.

BIBLIOGRAFIA

"La teoria econòmica aplicada a las empresas públicas" (publicacions per capítols, que cobreixen els temes 3 a 7 (Economia normativa).

"Economia de la empresa pública", REES, R. (Ed, IEF).

"Notas sobre economía positiva de las empresas públicas" (publicacions per capítols, referits als temes 8 a 11).

"Las privatizaciones de empresas", J. Vergés (Ed.)

Lectures específiques per a determinats temes (en anglès, francès i castellà): s'assenyalaran a classe.

AVALUACIÓ

Exàmen escrit, més presentació d'un treball de curs, opcional; cas d'optar per la realització del treball, la nota final estarà formada en 2/3 per la de l'exàmen - sempre que aquesta sigui superior a 4- i en 1/3 per la nota del treball.

HORARI TUTORIES:

dilluns i dimecres de 12,30 a 14